

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

افلاطون و موسیقی؛

تأثیر موسیقی در تربیت شهروند
(بانگاهی بر دیالوگ قوانین)

علی اسلامی

هوالمبع

افلاطون و هویتی؛ تأثیر هویتی در تربیت شهروند

(با نگاهی بر دیالوگ قوانین)

علی اسلامی

سرشناسه	: اسلامی، علی، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: افلاطون و موسیقی: تأثیر موسیقی در تربیت شهروند (با نگاهی بر دیالوگ قوانین)/ علی اسلامی.
مشخصات نشر	: تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۴ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۲-۲۵۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: تأثیر موسیقی در تربیت شهروند (با نگاهی بر دیالوگ قوانین).
موضوع	: موسیقی یونانی و رومی
موضوع	: افلاطون، ۴۴۲۷-؟۳۴۷ق.م. - دیدگاه درباره موسیقی
موضوع	: Plato - Views on music
موضوع	: موسیقی - تأثیر
موضوع	: Music, Influence of
موضوع	: Music - Mathematics
شناسه افزوده	: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
رده بندی کنگره	: ML۱۶۷
رده بندی دیویی	: ۷۸۰/۹۳۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۳۲۷۳۳

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
عنوان: افلاطون و موسیقی: تأثیر موسیقی در تربیت شهروند (با نگاهی بر دیالوگ قوانین)
نویسنده: علی اسلامی
ویراستار: محمد آرتا
طرح جلد: زهرا زاهدی
صفحه‌آرا: حسین آذری
نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۹
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۲-۲۵۳-۳

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.
در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولی عصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
شماره پستی: ۶۲۷۴ - ۱۴۱۵۵. تلفن: ۸۸۹۰۲۲۱۳. دورنگار: ۸۸۸۹۳۰۷۶. Email: nashr@ricac.ac.ir

هنر (۲۳)

فهرست مطالب

۱.....	سخن ناشر.....
۳.....	پیشگفتار.....
۹.....	مقدمه.....

فصل اول: موسیقی و ریاضیات در یونان باستان

۱۷.....	مقدمه.....
۱۸.....	هم‌پیوندی موسیقی با زندگی یونانیان.....
۲۱.....	نگاه علمی و هنری به موسیقی.....
۲۳.....	موسیقی به همراه فعالیت‌های روزانه.....
۲۴.....	موسیقی و نظام آموزشی.....
۲۵.....	موسیقی در شعر تغزلی و تئاتر.....
۲۹.....	انواع موسیقی و کارکرد آنها.....
۳۱.....	موسیقی برای خدایان.....
۳۶.....	موسیقی برای انسان‌ها.....
۳۹.....	ارتباط موسیقی، هارمونی و ریاضی در اندیشه فیثاغورث.....
۳۹.....	تقسیم‌بندی علوم چهارگانه در یونان باستان.....
۴۳.....	فیثاغورث و مدرسه او.....
۴۴.....	موسیقی، هارمونی و عدد فیثاغوریان.....
۴۷.....	هارمونی افلاک.....

فصل دوم: مفهوم و جایگاه تربیت افلاطونی

۵۳.....	مقدمه
۵۴.....	اهمیت تربیت نزد افلاطون
۵۷.....	تعاریف چهارگانه تربیت
۶۷.....	قوانین تربیتی افلاطون
۷۴.....	قانون گذار و نقش تربیتی او
۷۵.....	جایگاه مقدمه در قوانین
۷۷.....	نقش حکومت در قانون گذاری تربیت بنیاد

فصل سوم: موسیقی و تربیت شهروند

۷۹.....	مقدمه
۸۱.....	موسیقی و اهمیت آن نزد افلاطون
۸۲.....	موسیقی زیبا و خوب
۸۶.....	گروه کر/ گروه رقص و آواز
۸۹.....	طبقه بندی گروه کر
۹۳.....	موسیقی قانونمند و تربیت شهروندان
۹۶.....	موسیقی متمایز شده و تربیت شهروندان
۹۶.....	سخن پایانی
۱۰۱.....	پی نوشت
۱۱۳.....	فهرست منابع
۱۱۹.....	نمایه

«الگوهای موجود در تمامی هنرها به خصوص موسیقی، کلید
آموختن اند»

افلاطون

«موسیقی، ریاضی‌ترین بُعد احساس آدمی است... احساس، وحشی‌ترین و در نتیجه، طبیعی‌ترین و حقیقی‌ترین بُعد متافیزیکی حضور موجودیت بشری ماست. نقش موسیقی، تعیین‌بخشیدن به این بُعد مهارناپذیر و غیرعینی وجود است. به عبارت دیگر، همان نقشی که خطوط هندسی در حدّ و رسم مادی اشیاء در جهان دارد، موسیقی این نقش را در خصوص متعین‌ساختن حدود احساس به‌گونه‌ای دقیق و ریاضی‌وار برعهده دارد. این، مبنای آن سخن حکمت‌آمیز استاد محمدرضا شجریان است که از موسیقی به‌عنوان "لطیفهٔ نهانی" نام می‌برند؛ لطیفه‌ای نهانی که نهانی‌ترین وجه وجود بشری ما را تشخّص می‌بخشد...»

از کتاب هزار گلخانهٔ آواز

تقدیم به

لطیفهٔ نهانی استاد آواز ایرانی، محمدرضا شجریان

سخن ناشر

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با هدف رفع نیازهای پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نزدیک به دو دهه است که با رویکرد مسئله‌محوری به دنبال شناخت مشکلات حوزه فرهنگ و هنر، شناسایی قابلیت‌ها و ظرفیت‌ها و ارائه راهبردها و راهکارهای مناسب برای حل مشکلات و نیز توسعه قابلیت‌ها در مسیر تعالی فرهنگی کشور است.

این پژوهشگاه، با سه پژوهشکده فرهنگ، پژوهشکده هنر و پژوهشکده ارتباطات در تعامل و همکاری با صاحب‌نظران و اندیشمندان حوزه فرهنگ و هنر، ضمن اجرا و نظارت بر طرح‌های پژوهشی مورد نیاز، اقدام به برگزاری نشست‌ها، همایش‌های علمی، جلسات نقد و گفتگو و نیز جشنواره پژوهش فرهنگی سال می‌نماید.

علاوه بر این، دفتر طرح‌های ملی پژوهشگاه نیز، به‌عنوان متولی انجام مطالعات فرهنگی و اجتماعی در سطح ملی، ضمن اجرای نظرسنجی‌های موردنیاز، به اجرای پیمایش‌های ملی نظیر پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان؛ مصرف کالاهای فرهنگی؛ سواد رسانه‌ای؛ وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی جامعه ایران و سنجش سرمایه اجتماعی کشور اقدام می‌نماید.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، تلاش دارد تا مجموعه دستاوردهای

پژوهشی خود را با هدف تحقق عدالت فرهنگی و دسترسی همه پژوهشگران و سیاست‌گذاران فرهنگی کشور، منتشر نماید. از این رو انتشارات پژوهشگاه طی مدت فعالیت خود تاکنون، آثار پژوهشی متعدد و متنوعی را در قالب «کتاب»، «گزارش پژوهش»، «گزارش نظرسنجی» و «گزارش راهبردی» منتشر کرده است. پژوهشگاه همچنین، انتشار فصلنامه علمی پژوهشی «مطالعات فرهنگ ارتباطات» و نیز چاپ آثار برگزیده جشنواره فرهنگی سال را در کارنامه خود دارد.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ضمن استقبال، تعامل، همکاری و همفکری با استادان، نخبگان و پژوهشگران حوزه فرهنگ، هنر و رسانه، امیدوار است با انتشار دستاوردهای پژوهشی خود بتواند به «مرجع پژوهش» در حوزه فرهنگ و هنر ایران و نیز پایگاهی برای اندیشمندان و دلسوزان این عرصه تبدیل شود.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

پیشگفتار

یونان باستان متشکل از دولت-شهرهای مستقلی بود که هریک از آنها از لحاظ زندگی اجتماعی، قوانین، هنر و آموزش، خصوصیات خاص خود را داشتند. شهر آتن در قرن چهارم و پنجم قبل از میلاد به مقام بالایی از پیشرفت در هنر، علم، سیاست و فلسفه رسید که پس از آن نیز همین امر به توسعه کل تمدن غرب کمک کرد (کیتو، ۱۹۶۸: ۵).^۱ در اینجا می‌توان به زیست‌بوم یونانیان اشاره کرد که در آن نوعی نظام حکومتی پرورده بودند که ما به اشتباه «پولیس/ دولت-شهر»^۲ ترجمه‌اش می‌کنیم. دولت-شهر در اصل، اجتماعی محلی برای امنیت مشترک، قانون حیات اخلاقی و فکری [ذوقی] و زیباشناختی افراد شد و این امور را چنان رشد و غنا بخشید که هیچ جامعه‌ای نه پیش از آن و نه پس از آن، به پایش نمی‌رسد!^۱ (همان، ۱۵). به عبارت دیگر، این پولیس/ دولت-شهر بود که زمینه و شرایط رشد، شکوفایی و تربیت یونانیان را در حوزه‌های مختلف از جمله زمینه‌های هنری فراهم کرده بود. موسیقی به عنوان شاخه‌ای از زیرمجموعه هنر از جایگاه ویژه‌ای در دولت یونان قدیم برخوردار بود و همواره نیروی تربیتی هنر موسیقی مورد توجه بوده و علاقه چشمگیر فیلسوفان یونان

1. H. D. F. Kitto

۲. Polis، محل یا جایگاهی است که به واسطه آن (و نه «در آن»)، امکان ترسیم کردن، نقاشی کردن، سرودن، اندیشیدن و احساس کردن «زندگی خوب»ی فراهم می‌آید که به‌گونه‌ای قیاس‌ناپذیر، معادل و تکافوکننده آن نامتناهی‌ای است که هر «خوبی»ی ضرورتاً مستلزم آن است (لوک نانس، ۲۰۰۸: ۹).

باستان به موسیقی در آثارشان بیان شده است. یونانیان باستان، هنر، اخلاق و زیبایی را امری واحد و شعر و موسیقی را دو پایه فرهنگ خویش می‌انگاشتند. در یونان باستان، هنر موسیقی تجلی‌گاه بیان اراده و احساسات بود و به همین منظور نیز، از ارکان مهم فرهنگی آن روز به‌شمار می‌آمد. موسیقی در مقایسه با هنرهای تجسمی ویژگی‌های برتر و تأثیرگذاری بیشتری داشت و تشویق بیشتری را برمی‌انگیخت. به‌نظر می‌رسد که با وجود همه زرق و برق‌های معماری یونانی و درخشندگی نقاشی و مجسمه‌سازی در قرن چهارم و پنجم، هنر موسیقی درجه اهمیت بیشتری داشت و فضای مذهبی و اجتماعی-سیاسی بارزتری را در فرهنگ آن روز اشغال کرده بود. «ورنر یگر»^۱ در پایدیا^۲ (۱۹۸۶) در این باره می‌نویسد: «هیچ یونانی برای آثار هنرهای تجسمی، نقشی در تربیت قائل نشده است؛ درحالی‌که شعر و موسیقی بر اندیشه تربیت^{۱۲} یونانیان حکومت داشته است» (یگر، ۱۹۸۶: ۸۷۷). در دیالوگ‌های افلاطون^۳ به‌طور پراکنده از زیبایی و هنر [موسیقی] سخن رفته است. هم‌جمهور^۴ و هم‌قوانین^۵ اطلاعات مهمی درباره نقش موسیقی در آموزش و پرورش و زندگی اجتماعی به‌دست می‌دهند. در شهر آرمانی او، آموزش آواز در تربیت کودکان نقشی محوری دارد، اما هدف تعلیم موسیقی، کسب تخصص در زمینه موسیقی نیست، بلکه هدف، پرورش نفس^۶ است. افلاطون در دیالوگ قوانین به ضرورت تربیت نفس انسان و آشنایی او با موسیقی^۷^[۳] می‌پردازد و این

1. Werner Jaeger

2. Paideia

3. Plato

4. Republic

5. Laws

۶. اصطلاح افلاطون از «پسیخه/ Psyche»، معمولاً به «نفس/Soul» ترجمه شده است و اغلب ارتباط نزدیکی با اصطلاح مدرن «ذهن/Mind» دارد. البته مسئله‌ای در مورد چگونگی ارتباط نفس با بدن وجود دارد و افلاطون معتقد است که بدن و نفس، نهادهایی مجزا هستند که از طبیعت مادی و غیرمادی متفاوتی برخوردارند. این دیدگاه اغلب به «ثنویت افلاطونی/Platonic Dualism» معروف است (بنسون، ۲۰۰۶: ۲۷۸)

۷. به‌نظر می‌آید هنگامی که افلاطون به موسیقی اشاره می‌کند، در حقیقت او به اصطلاح «موسیکه/Mousike» در معنای اصلی و ریشه‌ای آن تأکید دارد که شامل همه فعالیت‌های «موزها/Muses» همچون شعر، تراژدی، کم‌دی، تاریخ، رقص، نجوم و همچنین سرود می‌شود.

عقیده را در این دیالوگ، شرح و بسط می‌دهد. او در اینجا به موسیقی با دیدی مثبت، گسترده‌تر و اثرگذارتر می‌نگرد.

به‌علاوه، نوشته‌هایی چون دیالوگ جمهور، حاکی از این است که وی در بیشتر مواقع سعی می‌کرد، دانش موسیقی را به دانش ریاضیات بکشانند که این، نشانی از تأثیرپذیری او از فیثاغورث^۱ در تاریخ اندیشه است، ولی این تأثیرپذیری بیش از همه در دیالوگ قوانین دیده می‌شود. از نظر فیثاغورث، هارمونی، مبتنی بر نظم و تناسب اعداد است. به‌طوری که افلاطون یکی از وظایف قانون‌گذار^۲ را تشخیص این امر می‌داند که کدام عدد برای دولت-شهر مناسب‌تر است. در فرازی از دیالوگ قوانین آمده است: «هر عددی را نمی‌توان به هر عددی تقسیم کرد، ولی عدد ۵۰۴۰ را می‌توان به‌منظور تنظیم نقشه‌های جنگی یا به هر منظوری که با زمان صلح سازگار باشد، مانند تنظیم قراردادها یا تأسیسات اجتماعی یا امور مالیاتی، به ۵۹ گونه، از جمله به اعداد ۱ تا ۱۰ که پشت سر یکدیگر قرار دارند، تقسیم کرد» (افلاطون، ۱۹۹۷: ۷۳۸).^۳

وقتی که به اهمیت موسیقی در ادب و فرهنگ یونان باستان و ارتباط نزدیک ریاضیات فیثاغورثی با موسیقی پی می‌بریم، بی‌درنگ متوجه می‌شویم، همین که فیثاغورث حکومت قواعد عددی را بر اصوات موسیقی کشف کرد، این کشف باید منشأ نخستین نظریه فلسفی درباره اثر تربیتی موسیقی شود (یگر، ۱۹۸۶: ۲۳۸). بنابراین این تناسب عددی، نشان از ماهیت هارمونیکایی ذهن افلاطون در دیالوگ قوانین دارد که نشئت-گرفته از تأثیر فیثاغورثی است.

گفتنی است، دغدغه اصلی افلاطون مسئله فضیلت^۴ و تربیت اخلاقی فرد و دولت-شهر از طریق ایجاد هماهنگی^۴ و اعتدال^۵ است که موسیقی نیز، یکی از عناصری به‌شمار می‌رود که از این هماهنگی و هارمونی برخوردار است. قوانین افلاطون، فضیلت را به‌عنوان فرایندی پویا و غایت‌انگاران

1. Pythagoras

2. Lawgiver/ nomothetes

3. Plato

4. Virtue/ Arete/ ἀρετή

5. Moderation/ Sôphrosunê

معرفی می‌کند که در کنار تربیت صحیح، شکوفا خواهد شد. از دیگر سو، نکته قابل توجهی که نزد وی (گذشته از منزلت هنر موسیقی) اهمیت دارد، جایگاه هنرمند مدّنظر افلاطونی است؛ بنابراین هنرمند او باید تمام استعداد، تلاش و ذوق هنری خویش را در خدمت اهداف تربیتی آرمان‌شهر قرار دهد. پرسش اساسی و محوری در این کتاب آن است که افلاطون در آخرین اثر خویش، دیالوگ *قوانین*، چگونه به تبیین موسیقی در تربیت شهروندان^{۱۵} می‌پردازد؟ به عبارتی، موسیقی چگونه و چطور می‌تواند در تربیت شهروندان پُولیس/ دولت-شهر مؤثر واقع شود؟ این پرسشی است که به راحتی نمی‌توان پاسخ قطعی برای آن یافت یا دست کم آنچه او در این باب در ذهن خویش متصور بود، پژوهشی کلان و گسترده را می‌طلبد تا در نهایت بتوان به پاسخی قابل تأمل دست یافت؛ بنابراین تا آنجا که امکان دارد، سعی خواهیم کرد تا آنچه را که در اندیشه افلاطون درباره نقش تربیتی موسیقی وجود دارد، کشف و بیان کنیم و ببینیم که او به چه عنصر یا عناصر در موسیقی به منظور تربیت شهروندان اشاره داشت و چرا موسیقی تا این حد نزد وی مهم بود؟ شایان ذکر است که افلاطون در دیالوگ به اصطلاح جمهور نیز، همچون دیالوگ *قوانین*، به طرح مباحثی در زمینه موسیقی می‌پردازد، اما آنچه ما را بر آن داشت تا در کتاب پیش‌رو، از دیالوگ *قوانین* بگوییم آن است که این اثر تربیتی، آخرین اثر اوست و به طبع، ناب‌ترین و جدیدترین عقاید موسیقایی را که سوییۀ واقع‌گرایانه‌تری از قبل به خود می‌گیرند، در این اثر می‌توان یافت و همان‌طور که بعدها خواهیم دید، او یکی از کلیدی‌ترین مفاهیم موسیقایی دوران یونان باستان را که همان گروه *گُر*^{۱۶} است، تنها در این دیالوگ مطرح می‌کند.^۱ او در دیالوگ *قوانین*، توجه ویژه‌ای به هنر موسیقی و ارزش تربیتی آن دارد که این توجه، در ارتباط مستقیم با نقش تربیت موسیقایی گروه *گُر* مدّنظر قرار می‌گیرد؛ بنابراین این دیالوگ در مقایسه با جمهور مزیت نسبی بیشتری

۱. برای آشنایی بیشتر با مفهوم موسیقایی «گُر» در یونان باستان، بنگرید به:

Athanassaki, L., & Bowie, E. (2011). *Archaic and Classical Choral Song*.

دارد که می‌توان از آن برای پاسخ به پرسش اصلی بهره برد. یکی از دلایل نگارش این کتاب آن است که چه در فضای دانشگاهی و چه در فضای خارج از آن، آثار مکتوبی که به شکل ویژه به بررسی موسیقی در اندیشه افلاطون پرداخته باشند، موجود نیست و اگر هم باشد، بسیار اندک است. مبحث موسیقی در اندیشه افلاطون، از مباحث بسیار گسترده تلقی می‌شود و بررسی همه‌جوانب آن از حوصله این کتاب خارج است؛ از این رو، نگارنده، با نگارش این کتاب، فقط به بخش کوچکی از اندیشه‌های موسیقایی افلاطون اشاره دارد و امید است که قدم‌های بیشتری در این زمینه برداشته شوند. همچنین این اثر تلاش دارد تا به مخاطبانش یادآوری کند که موسیقی تنها ابزاری برای سرگرمی و خوش‌گذرانی نیست، بلکه موسیقی می‌تواند چیزی فراتر از اینها باشد. موسیقی ابزاری برای برانگیختگی احساس و دروئیات آدمیان است، چیزی که فلاسفه بزرگ از دوران کهن نیز به آن اشاره کرده‌اند. کسی چون افلاطون، تمام تلاش خویش را به کار می‌بندد تا از این ابزار، به بهترین شکل ممکن بهره‌برد. او به منظور ایجاد یک دولت-شهر سالم و نیز تربیت شهروندان فضیلت‌مدار و هماهنگ، به موسیقی نیاز دارد. خط سیر اصلی این کتاب، بررسی نظرهای افلاطون درباره نقش تربیت موسیقایی بر نفس و جان شهروندان است و چون آراء این اندیشمند، پیرامون موسیقی و هارمونی موجود در آن به نوعی متأثر از دیدگاه فیثاغوریان است، ناگزیر، در فصل نخست، به‌طور مختصر به بررسی ارتباط موسیقی و ریاضیات در یونان باستان پرداخته‌ایم و ضمن اشاره به پیشینه تاریخی پیوند موسیقی با زندگی مردم یونان، به دیدگاه‌های فیثاغوریان درباره موسیقی، ریاضیات و هارمونی و همچنین تأثیر آنها بر افلاطون اشاره شده است؛ چون در آن دوران با دیدی ریاضیاتی به موسیقی نگریسته می‌شد و موسیقی، بخشی از علم ریاضیات به‌شمار می‌آمد. در فصل دوم، به‌منظور روشن‌شدن مفهوم تربیت، به بررسی دیدگاه و تعاریف چندگانه افلاطون از این مفهوم پرداخته‌ایم و در فصل سوم، به بررسی موضوع محوری کتاب؛ یعنی نقش موسیقی در

تربیت شهروندان، در دیدگاه افلاطون اشاره کرده‌ایم.

کتاب پیش‌رو برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم سیاسی، با نام *تبیین افلاطون از موسیقی در تربیت شهروند بر اساس دیالوگ قوانین* است که در اسفند سال ۱۳۹۴ در دانشگاه تربیت مدرس تهران دفاع شده است و بی‌شک خالی از اشکال و کاستی نخواهد بود. از این‌رو، از تمامی کسانی که با پیشنهادها، سازنده و مفیدشان رافع نقایص این کتاب خواهند بود، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنم و از انتقادهای و پیشنهادها، اصلاحی، به‌منظور بالا- بردن کیفیت اثر حاضر در چاپ‌های آتی استفاده خواهم کرد. در پایان بر خود لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر مصطفی یونسی به‌دلیل ارائه نکات ارزشمند و همچنین راهنمایی‌های ایشان چه در دوران نگارش پایان‌نامه و چه در دوران نگارش کتاب، قدردانی کنم. از جناب آقای دکتر امیرحسین ندایی (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس) هم-به‌دلیل رهنمودهای ارزشمندشان و هم-به‌دلیل اینکه متن کتاب را با دقت خواندند و زحمت نگارش مقدمه کتاب را متحمل شدند، سپاسگزارم. از حمایت‌های مادی و معنوی برادرم جناب آقای دکتر عبدالرضا اسلامی، برادر هنرمندم جناب آقای بهروز اسلامی که همواره حکایت‌های نوای نی او، شاقه موسیقایی بنده را بیدار نگاه داشته است و همچنین از دوست عزیزم، جناب آقای قاسم زارع مؤیدی که تشویق و راهنمایی خود را از نگارنده دریغ نداشت، بسیار متشکرم. همچنین از مدیر و کارشناسان محترم انتشارات پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به‌دلیل پیگیری مراحل اجرایی چاپ کتاب تشکر می‌کنم.

علی اسلامی

زمستان ۱۳۹۷

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

اسطوره‌ها و افسانه‌های یونانی از آثار شگفت انگیز موسیقی حکایت دارند. در این بین، فلاسفه یونان، کوشش خود را همواره بر گذار از ماورای اسطوره‌ها و کشف ماهیت موسیقی بکار بسته‌اند. افلاطون از نخستین فلاسفه یونان، ضمن بررسی اهداف موسیقی، به مباحث مفصلی از آن در آثار سیاسی خود همچون دیالوگ «قوانین» اشاره کرده و در در پی کشف ارتباط و تأثیر موسیقی بر تربیت برآمده است. او در دیالوگ قوانین، توجه ویژه‌ای به هنر موسیقی و ارزش تربیتی آن دارد که این توجه، در ارتباط مستقیم با نقش تربیت موسیقایی گروه‌گردمد نظر قرار می‌گیرد.

ISBN: 978-600-452-253-3

9

786004

522533